

GŠ Karlovac
PIŠE: Ljiljana Šćedrov

Glazbena škola Karlovac 210 godina najstarije glazbene škole u Hrvatskoj

Zgrada Glazbene
škole Karlovac

Glazbena škola u Karlovcu jedina je umjetnička škola u karlovačkoj županiji. U Republi- ci Hrvatskoj djeluje 81 glazbena škola od kojih 32, među kojima i karlovačka škola, imaju osim osnovne i srednju školu. Glazbena škola Karlovac ima 487 učenika i izvodi nastavne programe za klavir, gitaru, violinu, violu, violončelo, kontrabas, blok flautu, flautu, klarinet, obou, saksofon, trubu, harmoniku, orgulje, udaraljke, pjevanje i teorijski smjer. Škola ima i dislocirani razredni odjel u Ozlju. U okviru Škole djeluju gudački orkestar učenika osnovne i srednje škole, orkestar gitara i školski puhački orkestar te dva gradska orkestra - Karlovački komorni orkestar i Puhački orkestar grada Karlovca.

“Glazbena škola u Karlovcu smatra se najstarijom samostalnom glazbenom školom u Hrvatskoj. Osnovana je uredbom Kraljevskog namjesničkog vijeća 10. listopada 1804. godine.”

KAKO JE POČELO...

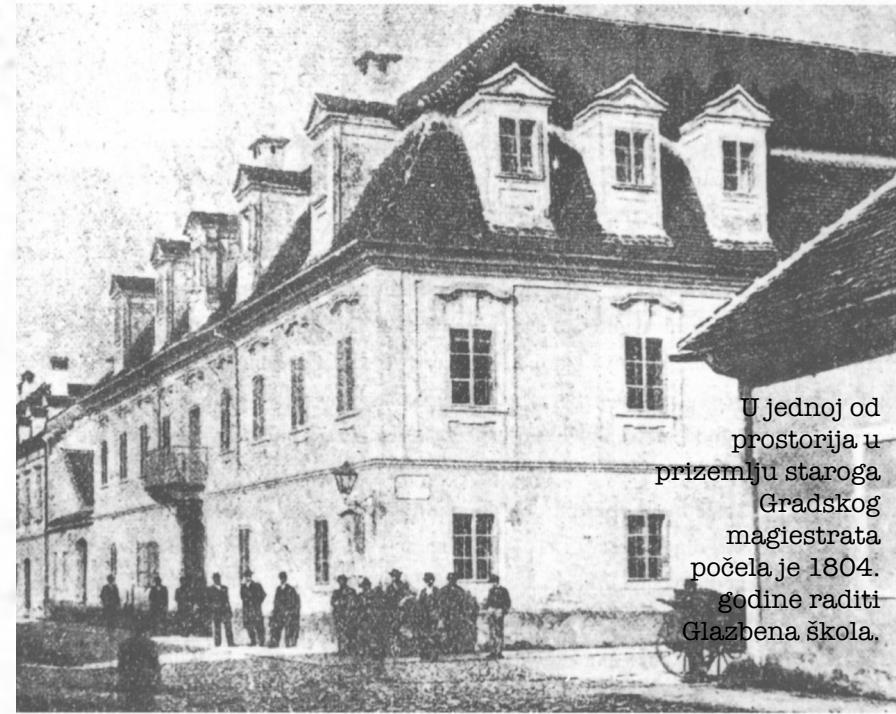
Glazbena škola u Karlovcu smatra se, prema postojećim podacima, najstari-

jom samostalnom glazbenom školom u Hrvatskoj. Osnovana je uredbom Kraljevskog namjesničkog vijeća br. 16/192., 10. listopada 1804. godine. Ista je to godina u kojoj je Beethoven završio svoju 3. simfoniju „Eroicu“, a Schubert i Rossini bili tek dječaci od 7, odnosno 12 godina. U to je vrijeme grad Karlovac, slobodan kraljevski grad od 1781., imao oko 2 000 stanovnika.

Škola je počela s radom 1. prosinca 1804. godine u prizemlju tadašnjeg Gradskog magistrata. Prvi učitelj glazbe - Franz Zihak, bio je ujedno i gradski orguljaš. U početku je škola imala dvadeset učenika koji su učili klarinet, obou, fagot, rog, violinu te pjevanje i dirigiranje. Za potrebe škole Gradski je magistrat tada iz Beča naručio kompletan instrumentarij, a škola je dobila i jedan dobar klavir.

U prizemlju zgrade današnjeg Gradskog poglavarstva, tada Gradskog magistrata, škola je počela raditi u jednoj prostoriji opremljenoj samo jednim stolom, nekoliko stolica i stalkom za note.

U jednoj od prostorija u prizemlju staroga Gradskog magistrata počela je 1804. godine raditi Glazbena škola.

Gradski magistrat pratio je rad škole i tražio redovne izveštaje o učenicima i problemima vezanim uz nastavu, popravcima i nabavi instrumenata i sl.. Zahvaljujući tome doznajemo zanimljive podatke o počecima škole, imenima, izostancima i uspjehu učenika. Škola je imala 4-godišnji program, a nastava je bila svakog dana pa i subotom. Praznici su bili u veljači. U izvještajima je učitelj Zihak dodavao i svoja razmišljanja, poput zabrinutosti jer su „učenici izostajali i za nekoliko dana zaboravili bi što su proteklih tjedana naučili“, a smatrao je da ih “roditelji ne bi trebali zadržavati u pohađanju škole“ ili zapažanja da „glazba ne traži samo vrijeme i ustrajnost, već također i vježbu, a pri tom učenik zacijelo mora imati i određeno veselje u glazbi“.

	<u>Relatives</u>	<u>Bluff Twp.</u>	<u>Immigration</u>
John	John	24	22
John	John	24	20
John	John	24	20
John	John	24	12
John	John	24	12
John	John	15	-
John	John	14	-
John	John	24	27
John	John	24	22
John	John	23	20
Franz	Hermann	23	20
Wenzel	Oliva	24	15
Joseph	Pednar	20	12
George	John	20	10
Albert	Katovich	20	-
Albert	Katay	12	23
John	Friedrich	4	22
Joseph	Wirtan	22	20
Anton	DePilgrim	20	20
Anton	Fabre	20	5
Franz	Katark	20	5

Der Name Lübeck ist ein sehr altes und sehr bedeutendes Wort, das sich auf die Stadt Lübeck bezieht. Es ist wahrscheinlich, dass es aus dem alten germanischen Namen für die Stadt Lübeck entstanden ist. Der Name Lübeck bedeutet "die Stadt am Fluss Lübeck". Die Stadt Lübeck war eine der wichtigsten Handelsstädte im Mittelalter und ein wichtiger Hafen an der Ostsee. Sie war auch ein Zentrum des Hanseatischen Verbundes. Die Stadt Lübeck hat eine lange Geschichte und viele Sehenswürdigkeiten zu bieten, darunter die Marienkirche, die St.-Nikolai-Kirche und das Rathaus.

Relation.
Sach-finder-Lobby: Großbürger-Denk-Brigade-Areal in Leibnizstrasse, Borsigstraße
zum gegen den 17. 8. 1916 fand aber diese verboten worden?

<i>Einfluss der Bundesrepublik auf den</i>	<i>Einfluss auf uns!</i>	<i>Einfluss auf uns!</i>	<i>Einfluss auf uns!</i>
Joseph Peterthick	Loyd: Violin	String Quartet	in Rhythmus
Leopold Godowsky	Violin	String Quartet	in Rhythmus
Hermann Haensel	Clarinet	String Quartet	in Rhythmus
Paul Graener	Cello	String Quartet	in Rhythmus
Joseph Brahms	Clarinet, Violin	String Quartet	in Rhythmus
Vladimir Spivacow	Clarinet, Violin	String Quartet	in Rhythmus
Franz Boebl	Tenor	String Quartet	in Rhythmus
Anton Salomon	Violin	String Quartet	in Rhythmus
Anton Innerhofer	Violin	String Quartet	in Rhythmus
Johann Gottschall	Violin	String Quartet	in Rhythmus
Franz Luitl	Violin	String Quartet	in Rhythmus
Franz Reichenbach	Violin	String Quartet	in Rhythmus

808.
Francis G. Perry
reg. in U.S. Pat. Off.

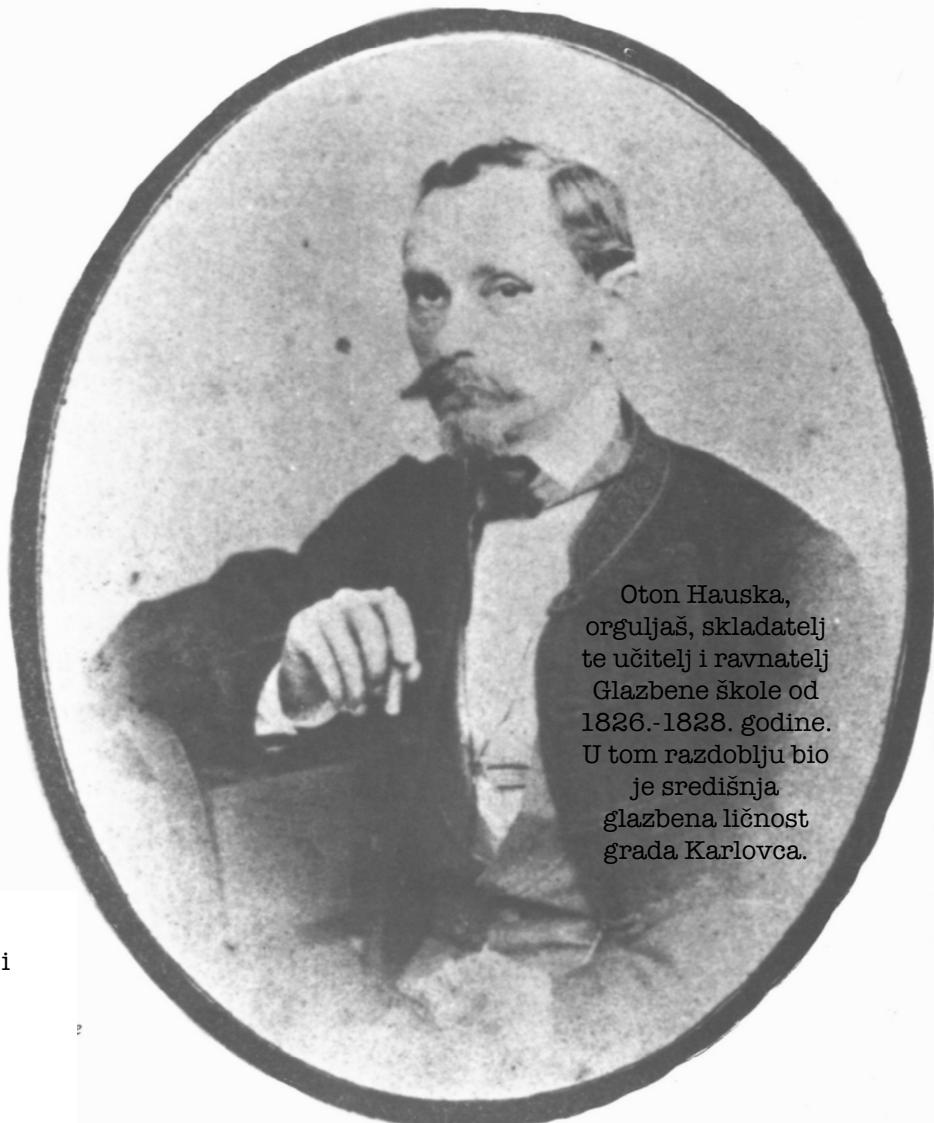
Najstariji dokument o radu Škole: uz imena učenika ubilježen je broj sati njihovih dolazaka na nastavu od prosinca 1804. do ožujka 1805. godine. Na lijevoj strani glave tabele Franz Zihak zapisao je 1. prosinca 1804. kao početak nastave.

Izvještaj Gradskom magistratu o djelovanju Škole u kolovozu 1808. godine. Uz imena učenika nalaze se podaci o instrumentima koje sviraju, njihovu uspjehu i dolascima u školu. U "Notandumu" Zihak piše o dodatnim satovima iz dirigiranja i pjevanja.

VRIJEME HRVATSKOG
NARODNOG PREPORODA

U vrijeme narodnog preporoda Karlovac je bio jedan od najistaknutijih hrvatskih kulturnih žarišta. Godine 1858. osnovano je Prvo hrvatsko pjevačko društvo „Zora“, a dirigenti „Zore“ bili su često učitelji i ravnatelji Glazbene škole, poput Otona Hauske. On je 1826. postao učitelj glazbene škole i gradski orguljaš i kao izuzetan glazbenik, skladatelj i dirigent bitno je oblikovao karlovački glazbeni život tijekom sljedećih četrdeset godina.

Mnogi poznati umjetnici i skladatelji surađivali su s Glazbenom školom. Posjećivali su je Vatroslav Lisinski i Ivan Zajc, slikar Vjekoslav Karas osnovao je zbor i bio njegov dirigent, a Dragutin pl. Klobučarić izvodio je Hauskina djela za klarinet. Među učenicima glazbene škole bili su i književnik Imbro Tkalac, koji je učio klavir i pjevanje te skladao solo pjesme, te Josip Juratović koji je postao izvrsnim skladateljem duhovne glazbe.

Oton Hauska,
orguljaš, skladatelj
te učitelj i ravnatelj
Glazbene škole od
1826.-1828. godine.
U tom razdoblju bio
je središnja
glazbena ličnost
grada Karlovca.

Prva
stranica
„Hrvatskog
kola“ za
glasovir
O. Hauske.

Oton Hauska (1809.-1868.), rođen u Češkoj, došao je u Karlovac 1826. kao 17-godišnji mladić. Bio je odličan pijanist i orguljaš, podučavao je pjevanje, violinu i puhačke instrumente, osnovao je dječački crkveni zbor, muški zbor, amaterski orkestar te je bio kapelnik Gradske glazbe i zborovođa PHPD „Zora“ u prvih 10 godina njezinog postojanja (1858.-1868.). Radio je, prema riječima Dragutina Lopašića, „od 8 ujutro do 8 navečer“. Imao je i veliku čast dirigirati kao gost-dirigent 1856. u Zagrebu na koncertu povodom 100. obljetnice Mozartovog rođenja., a skladao je poznate Varijacije za klarinet i orkestar (na temu Vukotinović-Gajeve budnice „Nek se hrusti šaka mala“) koje su tiskane u nakladi karlovačke škole.

PREMA KRAJU 19. STOLJEĆA

Nakon Hauske, do kraja 19. stoljeća, Škola je narasla do nekih 70-80 učenika. Kao voditelji i učitelji slijedom su u školi djelovali vrsni glazbenici kao - Makso Brava (koji je nakon Karlovca postao ravnateljem Mozarteuma u Salzburgu), Vaclav Vlastimir Hausmann, Franjo Vilhar-Kalski, Dragutin Honza (odlazi 1900.

u Zagreb kao kapelnik 53. c. kr. pukovnije) i drugi. Školski pjevački zbor i orkestar redovno su sudjelovali u nastupima prilikom raznih svečanih gradskih i crkvenih manifestacija. Javne ispitne produkcije održavale su se na kraju svake školske godine u Zorin-domu. U to vrijeme

dviše učenice karlovačke glazbene škole ostvarile su karijeru i kao operne primadone - Leonija Brückl i nešto kasnije Draga Hauptfeld.

Draga Hauptfeld (1881.-1952.) jedna je od najvećih karlovačkih opernih pjevačkih talenata (uz Leoniju Brückl, Tomicu Neralića, Dragutinu Bernardića, Ivanku Boljkovac, Miru Zidarić-Orešković i druge). Pripadala je poznatoj karlovačkoj obitelji; otac je bio tiskar i veliki glazbeni entuzijast, a od desetoro Dragine braće i sestara sedmoro je pjevalo u „Zori“. Draga je završila konzervatorij u Beču s posebnom nagradom od 100 dukata. Pjevala je u opernim kućama u Beču, Olomucu, Weimar i Bayreuthu. Prijateljstvo s Cosimom Wagner nastalo je tijekom njezinih angažmana na opernim festivalima u Bayreuthu, gdje je bila nendmašna kao Elsa u Lohengrinu.

NOVI ISKORAK U 20. STOLJEĆE

U novo stoljeće glazbena škola ulazi s novim ravnateljem Ivanom Horvatom - gradskim orguljašem, učiteljem violine i pjevanja te zborovođom «Zore». On je uveo u

školu stručnu nastavu klavira, teorije glazbe i limenih puhačkih instrumenata. Odličan školski orkestar izvodio je tada djela Beethovena, Mozarta, Haydna i drugih skladatelja. Godine 1913. Ivan Horvat organizirao je i izvedbu veličanstvenog oratorija J. Haydna «Stvaranje svijeta» s preko 180 izvođača! Osim učenika i nastavnika glazbene škole u izvedbi su sudjelovali brojni solisti, pjevačko društvo «Zora» te zagrebački vojni orkestar.

“Mnogi poznati umjetnici i skladatelji surađivali su s Glazbenom školom. Posjećivali su je Vatroslav Lisinski i Ivan Zajc.”

Osobno prijateljstvo
Drage Hauptfeld s
Cosimom Wagner
nastalo je tijekom
sudjelovanja na
opernim festivalima
u Bayreuthu.

IZMEĐU DVA SVJETSKA RATA

Horvata su na mjestu ravnatelja naslijedili poznati hrvatski skladatelji Slavomir Grančarić, a zatim Rudolf Taclik koji je reformirao nastavni plan i program i uveo harmoniju, kontrapunkt,

nauk o instrumentima i povijest glazbe. Škola je u to vrijeme imala 7 nastavnika i preko 100 učenika. Učenici glazbene škole bili su u to vrijeme - skladatelj i muzikolog dr. Božidar Širola te operni pjevač Dragutin Bernardić.

Karlovičan Rudolf Taclik (1894.-1942.) bio je skladatelj, nastavnik i ravnatelj Gradskog glazbenog zavoda. Osnovao je zbor i učenički orkestar (17 članova).

Nevenka Bach, stručna učiteljica klavira predavala je klavir 1906.-1934., a zadnjih šest godina bila je i upraviteljica Glazbenoga zavoda.

Rudolf Taclik sa svojom klasom učenika 1936. godine.

NAKON DRUGOG SVJETSKOG RATA

U vrijeme 2. svjetskog rata i nakon njega Glazbena škola je usprkos teškim uvjetima nastavila s radom. Broj učenika se s vremenom čak i povećao na 260.

Prvi ravnatelj nakon drugog svjetskog rata postao je Nikola Diklić, koji je ujedno bio i prvi nastavnik harmonike (1945.-1954.). Taj je slijepi glazbenik sa zborom i harmonikaškim orkestrom nastupao u tijekom izgradnje pruge Šamac-Sarajevo 1947. godine.

Pod vodstvom Josipa Vrhovskog, Glazbena škola se proširila, broj nastavnika

se povećao, kriteriji porasli te je 1958. godine dobila rang srednje škole. U to vrijeme u školu dolazi skladatelj Dubravko Stahuljak kao nastavnik teoretskih predmeta, dirigent zbara i orkestra. Njegovo je djelovanje ostavilo snažan trag na brojne generacije učenika kao i na kvalitetnu razinu škole, osobito u orkestralnom i zborском muziciranju.

"Prvi ravnatelj nakon drugoga svjetskog rata postao je Nikola Diklić, koji je ujedno bio i prvi nastavnik harmonike (1945.-1954.). Taj je slijepi glazbenik sa zborom i harmonikaškim orkestrom nastupao u tijekom izgradnje pruge Šamac-Sarajevo 1947. godine."

Harmonikaški orkestar s dijelom zbara i ravnateljem Nikolom Diklićem na stepenicama Zorin doma, gdje je tada radila Glazbena škola, 1947. godine.

Karlovачki Gradski simfonijski orkestar s dirigentom Petrom Turkulinom i solisticom Melitom Lorković 1950. godine.

Povodom koncerta Gradskog simfonijskog orkestra

Koncert od 17. II. o. m. osta
li će svima nama, koji smo
ga slušali u trajnoj i nezabava-
ravnoj uspomeni. Nastupili su,
već nasi poznati i renomirani
mladi umjetnici violinisti T. Šestak i Čelista Švaglić, uz
pratnju gradskog simfonijskog
orkestra pod solidnim stru-
čnjim rukovodstvom prof. Josip-
a Vrhovskog.

Na programu su bila djela
isključivo iz područja klasične
muzike u širem smislu te
rijeci, djela glazbenog baroka i
glazbene romantičke žanrova.
Koncert za gudače, violinu i
cembalo u C-duru od Anto-
nija Vivaldija, koji je u po-
manjaju cembala, bio izve-
den bez tog instrumenta, zat-
im violinisti koncert Johana Se-
bastijana Bacha u E-duru,
orkestralna tema sa varia-
cijama Petra Ilije Čajkovskog
u A-duru, i Ouverture Christo-
fa Willibalda Glucka, ne-
govoj operi Ifigenija u Auli
u Wagnerovoj instrumenta-
ciji u c-molu.

Jedne probe Gradskog simfonijskog orkestra

Šestak i Švaglić izveli rutinu
vrijednom divjenju, tako
da je bilo savršeno njihovo
glazbeno — emotivno, unutarnje umjetničko poniranje u
duhu i smislu izvedenih skladbi.
Obojica su muzičkom istan-
čanošću i smislu za ozbiljno
muziciranje izveli svoj muzi-
čki program, kako ritmički,
melodički, i dinamički, tako i
uzugljski, uloživši naročito kod
muzičke agogike svu pažnju
za svoj prirođeni muzički u-
ku i svoju prirođenu muzikal-
nost.

O muzičko — stvara-
lačkoj ličnosti profesora J.
Vrhovskog ne treba govo-
rili svi prijatelji muzike
u našem gradu znaju što
on za naš muzički život
znači i vrijedi. Ne samo
kao muzički pedagog i ruko-
vodilac muzičke škole, već i
mjenost žrtvuju svoje slobod-

Vrlo lijepa kritika
Drage Passeka na
koncert Gradskog
simfonijskog orkestra
održanog 1958.
godine. Na programu
su bila djela J. S.
Bacha, A. Vivaldija, P.
I. Čajkovskog i C. W.
Glucka.

Godine 1949. nekadašnji su učenici
i nastavnici Glazbene škole osnovali
Gradski simfonijski orkestar s kojim
su nastupali poznati umjetnici kao
Melita Lorković, Darko Lukić, Tomislav
Šestak i Željko Švaglić. Orkestrom
su, među ostalima, dirigirali i nastav-
nici Glazbene škole - Josip Vrhovski i
Dubravko Stahuljak. Gradski simfonij-
ski orkestar djelovao je od 1949. do
1966. godine; u tom razdoblju Karlo-
vac je bio jedini grad u Hrvatskoj koji
je imao gradski simfonijski orkestar.

Glasbena javnost primila je
koncert dugotrajnim i srađe-
nim aplauzom, što je bilo pot-
puno zasluženo. Naročito to-
gle bio je pozdravljen Šestak
koji je dodao izvan programa
"Sarabandu" od J. S. Bacha.
Željno očekujemo da mladi
umjetnici nastupe ponovno u
Karlovcu na reprizi koncerta
za našu omladinu.

Drago PASSEK

Orkestar je predstavljao
skladnu, idealnu i homogenu
umjetničku cjelinu, punu zvu-
čnu i muzičku u svakom po-
gledu dojeranu. Osjećala se
na kratke momente izvjesna
neujednačenost u pratnji so-
listi (Šestak), te neujednač-
nost linjenih i drvenih glaz-
bala, no to su tek bili kratki
momenti. Ne treba gubiti iz-
vida da su članovi orkestra
amateri, koji za muzičku u-
koricevaju svoje slobod-

NASTAVA HARMONIKE

Nastava harmonike ponovno je započela
desetak godina nakon odlaska Nikole
Diklića, a vodile su je Agneza Radmanović
(1963.-1989.) i Katica Radović (1967.-
2007.). Dolaskom mlađe generacije
profesora Zlatka Prpića (1972.), Brune
Belančića (predavao je harmoniku
od 1987.-1998.) i Tomislava Krvarića
(2003.) program harmonike proširen je u
srednjoškolski. Sva trojica napredovali su
i u zvanje profesora mentora.

S novom generacijom profesora značajno
se povećalo sudjelovanje brojnih učenika
na natjecanjima u Hrvatskoj (Hrvatska
natjecanja učenika i studenata glazbe i
plesa, Međunarodni susret harmonikaša
u Puli, Hrvatsko natjecanje za harmoniku
u Daruvaru) i inozemstvu (Medunarodno
srećanje harmonikarjev u Beltincima,
Međunarodno glazbeno natjecanje u
Val Tidoneu, Međunarodno natjecanje
„Fisa...Armonie“ u Trstu, te natjecanja u
Slovačkoj, Makedoniji i BiH). Gotovo sto-
tinjak nagrada osvojili su učenici doajena
harmonikaškog odjela prof. Zlatka Prpića,
a učenici prof. Belančića tridesetak i
Krvarića dvadesetak nagrada.

**“U razdoblju od 1949.
do 1966. godine,
Karlovac je bio jedini
grad u Hrvatskoj koji
je imao gradski
simfonijski orkestar.”**

Prof. Zlatko Prpić niz godina
njeguje nastavu harmonikaških
komornih sastava i s njima
uspješno nastupa na brojnim
koncertima i natjecanjima. Na
slici je harmonikaški sekstet iz
1995. godine (učenici Tomislav
Novak, Tomislav Krvarić,
Dalibor Herceg, Mario Pavlović,
Miroslav Karas i
Željko Starčević).

ZADNJIH TRIDESETAK GODINA

Tijekom proteklih tridesetak godina broj učenika povećao se na gotovo 500, a broj nastavnika na 46. Otvoreni su i novi nastavni programi za violu, orgulje i udaraljke, a osnovnoškolski programi za harmoniku i gitaru proširenji u srednjoškolske. Godine 1975. škola je dobila sadašnju zgradu. Deset godina kasnije otvorena je i koncertna dvorana u kojoj je do danas održano preko 800 koncerata. Tu su muzicirali, osim učenika i studenata, i međunarodno priznati umjetnici te mladi umjetnici na početku svojih karijera.

Pri Glazbenoj školi osnovan je 1986. godine Karlovački puhački orkestar, a zatim 1987. i Karlovački komorni orkestar.

Zanimljivo da je prvo veliko obilježavanje osnivanja karlovačke škole bilo 1984., odnosno na 180. obljetnicu. Tada se po prvi puta, iz dotad djelomično korištenih i nikad povezanih podataka, oblikovala cijelovita slika o dubini i značaju glazbene tradicije karlovačke škole. Te je godine tiskano prvo pionirsko djelo gđe Božene Jelačić o povijesti Glazbene škole, a deset godina kasnije nastala je monografija "Glazbom kroz povijest Karlovca". Velike obljetnice škola je uvijek obilježavala respektabilnim glazbenim događajima u kojima su sudjelovali učenici i nastavnici.

Brojni uspjesi nekadašnjih učenika Glazbene škole kao i komornih ansambala i orkestara nastalih u okviru škole stvorili su glazbenu tradiciju koja je uvelike oblikovala kulturni život grada Karlovca tijekom više od dva stoljeća. Učenici Glazbene škole sudjelovali su na raznim glazbenim natjecanjima i pokazali odlične rezultate te su u posljednjih tridesetak godina dobili gotovo 300 vrijednih priznanja. Među najznačajnijim priznanjima Školi su Priznanje grada Karlovca za 1973. i 1984. godinu te Plaketa grada Karlovca 2004. godine.

U jesen 2014. obilježena je 210. obljetnica nizom od pet koncerata u Gradskom kazalištu Zorin dom. Na Svečanom završnom koncertu 30. listopada 2014. sadašnji i bivši učenici i nastavnici izveli su „Magnificat“ Johna Ruttera pod ravnjanjem maestra Josipa Šege. Koncert je ponovljen pred Božić u Nacionalnom svetištu sv. Josipa u Karlovcu i u Zagrebačkoj katedrali (na slici).

GLAZBENA ŠKOLA U 21.
STOLJEĆU – BUDUĆNOST I NOVI
PLANOVNI

Cilj djelovanja Glazbene škole, kao jedine umjetničke škole u županiji, uvijek će biti prenošenje glazbenoga znanja i umijeća što većem broju djece i mlađeži.

Glazbeno obrazovanja pružit će im mogućnost cjeloživotnog bavljenja glazbom bilo kao glazbenicima ili glazbeno obrazovanoj publici. Djelovanje Škole želimo obogatiti i proširiti područjima za koja već sada postoji osobit interes, poput otvaranja novih dislociranih razrednih odjela u onim mjestima županije koja nemaju mogućnost glazbenog obrazovanja, otvaranje predškolskog glazbenog obrazovanja, organiziranje programa glazbenog obrazovanja odraslih te možda otvaranje programa, odnosno odjela za klasični balet.

Proširenjem djelatnosti Glazbena škola zasigurno će još intenzivnije utjecati na podizanje kvalitete i oplemenjivanje kulturnog i glazbenog života našega grada i županije.

